

DYSMAS DE LASSUS

prior v Kartuziji

NEVARNOSTI
IN STRANPOTA
v posvečenem življenju

salve

SPREMNA BESEDA

Osvoboditev besede o spolnih zlorabah je vzbudila tudi osvetlitev okoliščin duhovnih zlorab znotraj redovniških in meniških skupnosti. Ustanavljanje novih skupnosti oziroma želja po vrnitvi k pristnejši obliki življenja v naročju starih redov sta mogla povzročiti nesprejemljiva ravnanja predstojnikov ali ustanoviteljev. To v nekaterih primerih izhaja iz njihove osebne npravstvene neuravnoteženosti, spet v drugih primerih pa so cele skupnosti, ki se znajdejo v nevarnosti zaradi svoje velikodušnosti in pomanjkanja modrosti. Žene in moške, ki so se darovali Bogu z vsem svojim mladostnim zanosom, so včasih potrebovali dolga leta, preden so se zavedali gospodovalnosti, ki jim je bila vsiljena, da so našli način, kako se rešiti, najpogosteje tako, da so zapustili skupnost. Pot osebne, npravstvene in duhovne preнове je torej dolga in boleča.

Pater Dysmas de Lassus, prior Velike Kartuzije in s tem glavni predstojnik reda kartuzijanov, zakoreninjen v dolgo izročilo meniškega življenja, predloži prvine za diagnozo, ki bodo omogočile presojo nevarnosti nekaterih duhovnih navad ali vodenja skupnosti. Ravno tako izdelava pozitiven predlog o pomembnih ravnotežjih, ki omogočajo osebno in skupnostno rast v spoštovanju do ljudi in katoliškega izročila. Samo razveseliti se moremo ob objavi te izjemne knjige: kartuzijanec spregovori, in to je redko; nikomur ne

reče, kaj mora storiti, in prizna, da je vsa redovniška skupnost, novejša in starejša, občutljiva za doživljanje stranpota ali skrajnosti; uči o pomembnih ravnotežjih, ki omogočajo preventivo, zakoreninjeno v izkušnji najstarejših redov. Zato da vprašanja ne bi obravnaval izključno kartuzijan s svojo posebno poklicanostjo, je prior v Kartuziji prosil za nasvet in povabil k pripravi svoje knjige opata in opatinjo, ki živita po benediktinskem izročilu, ter dominikanske teologe. Bratski pogovor samo še okrepi moč namena, ki tako ni samo beseda enega samega človeka ali enega samega izročila.

Ta knjiga bo lahko zelo koristna za različne skupine. Predvsem se obrača k žrtvam raznovrstnih zlorab, da bi jim omogočila odpreti oči nad svojim položajem in poimenovati motnje, v primežu katerih so. Ravno tako avtor naslavlja vse člane skupnosti, še zlasti njihove odgovorne, da bi pripomogel k zavedanju teh motenj in pokazal na nepogrešljive dejavnike za ravnotežje. Enako bo lahko oblikoval pomembno oporno točko za kanonične ali apostolske vizitacije in s tem omogočil vizitatorjem, da se oprejo na trdno besedilo, ki je dolgo dozorevalo in ga bodo skupnosti lahko premišljevale tudi po obisku.

Mogoče je, da nekatere v Cerkvi preveva občutek naveščenosti pred to osvetlitvijo motenj, ki kolikor so hude, k sreči ostajajo precej redke. Ali je treba še enkrat postavljati na javno mesto najbolj patološka ravnanja ali najbolj iracionalne odklone, namesto da bi dali vrednost zdravim skupnostim? Zdi se mi, da se je pater Dysmas pogumno spoprijel s to možno kritiko iz dveh razlogov.

Kakor bi moralo vsakokrat veljati, je treba po eni strani dati prednost besedi žrtev, poslušati do konca, kar imajo povedati, četudi to meji na nevzdržnost ali četudi njihova

priповед hudo oplazi podobo o tej ali oni osebi, ki je do tedaj veljala za oporo duhovnega ali redovniškega življenja. Objava te knjige je ne samo za njenega avtorja, ampak za vso Cerkev način, kako povedati žrtvam duhovnih zlorab ali odklonov, da so bile slišane in da jih jemljejo resno. Pre-pogosto so se srečevale z dolgimi postopki, ki jih označujejo tajitev ali odklonitev s strani cerkvenih oblasti, katerim so se poskušale zaupati.

Obstaja pa tudi druga, cerkvena razsežnost, ki te besede napravlja za nujne, kajti ko je bolan en telesni ud, se slabo počuti celotno telo. Ko ima prior iz Kartuzije v mislih vse redovnike in redovnice, ki ne pripadajo skupnostim, načetim z odkloni – kljub razdalji, v kateri živi v razmerju do sveta – meni, da nihče ne more ostati »ravnodušen, če mladi, ki so zaupali v Cerkev in redovniško življenje, uvidijo, da je njihovo zaupanje izdano, življenje opustošeno. V tem istem vzgibu, tudi če nismo imeli dejavne vloge pri tej drami, moramo poskusiti popravljati, imeti sočutje, obnavljati.«

Naj ponovim prisposodbo, ki je avtorju tako ljuba. Knjiga izhaja ravno ob pravem času, da utrdi »imunsko zaščito« Cerkve in vseh skupnosti, da bodo s preventivo bedele nad vedno možnimi odkloni. V jasnem spoprijemanju s to dramo daje priložnost za globok in prosojen razmislek o redovniškem življenju.

Msgr. JOSÉ RODRIGUEZ CARBALLO,
*tajnik Kongregacije
za ustanove posvečenega življenja
in družbe apostolskega življenja*

*Vsem možem in ženam, poznanim in nepoznanim,
ki ste želeli darovati svoje življenje Bogu
v velikem zanosu ljubezni.*

*Vsem, ki vas je redovniško življenje razočaralo
ali včasih, žal, zlomilo.*

*Tudi če ne verujete več, Bog nikoli ne bo pozabil,
da ste mu želeli posvetiti svoje življenje.*

*Iz spoštovanja do vas, pa tudi iz žalosti
smo želeli, da se sliši vaš krik.*

PREDGOVOR

Pričujoča knjiga ni samotarsko delo. Porodila se je iz srečanja z več žrtvami redovniškega življenja in iz pogovorov, ki so se vrstili štiri leta. Njim dolgujem jedro. Zahvaljujem se jim za izkazano zaupanje in njihovo podporo pri tem delu. Njihova pričevanja, v glavnem odlomki zasebnih pogovorov, so navedena brez imen oseb. Ime se ni zdelo koristno izmišljati. Ko kakšen navedek nima podatka, gre vedno za pričevanje.

Knjiga se je porajala tudi iz dveh let dela v zvezi s sektaškimi odkloni v skupnostih, ki ga je p. François You, predsednik francoske samostanske konference, sprožil leta 2016. To je bila priložnost za srečanja in pogovore, ki so pomembno razširili pogled, prinesli zlasti očitnost presenettijive podobnosti bolezenskih znamenj v zelo različnih okoljih.

Zahvaljujem se tistim, ki so spremljali to razmišljanje in sodelovali pri njem: p. Françoisu Youju, dominikancu Pavlu Syssoevu in še veliko drugim, ki so raje ostali v senci.

Hvaležen sem msgr. Joséju-Rodriguezu Carballu, ki je podprl ta načrt, brž ko je izvedel zanj, in tudi vsem, ki so ga spodbujali po objavi prve različice.

Še zlasti se zahvaljujem p. dominikancu Jeanu-Marieju Gueullettu. Njegova stroga kritika me je zavezala, da sem

šel še dlje v razmišljanju in izražanju. Kakovost besedila mu veliko dolguje.

V kartuziji je navada, da ne podpišemo besedila s svojim imenom, ampak samo: *Neki kartuzijan*. Posebna narava tega besedila je vabila k prelomu te navade. Snov je pretežka, da bi zadeva ostala anonimna, bralec ima pravico vedeti, kdo govori.

Pisanja sem se lotil predvsem iz sočutja do tistih, ki so trpeli in ki trpijo.

Bog daj, da bi moglo komu koristiti.

br. DYSMAS DE LASSUS,

prior v Veliki Kartuziji

UVODNA BESEDA

Papež Frančišek je na koncu nagovora o petnajstih boleznih zapisal:

»Nekoč sem bral, da so duhovniki kakor letala: ‚Časopisi pišejo o njih samo, kadar padejo. Pa vendar je med njimi veliko takih, ki letijo. Mnogi jih kritizirajo, a redki molijo zanje.‘ Ta stavek je zabaven, a tudi zelo resničen, ker opisuje pomen in krhkost našega duhovniškega služenja; opisuje, kakšno škodo more celotnemu telesu Cerkve povzročiti en sam duhovnik, ki ‚pade.‘¹

Te besede bi lahko navezali na besede redovniškega življenja. Celotno družbeno življenje – družina, šola, podjetje, občina, država itd. – pozna uspehe in neuspehe. Toda uspehi redovniških skupnosti obsegajo nekaj posebno bolečega, ker moremo nanje navezati pregovor: *Corruptio optimi pessima*.² Te skupnosti bi morale pomagati svojim članom, da najdejo notranjo svobodo v darovanju, ljubezni, služenju, polnosti Svetega Duha. Kako je mogoče, da se

---

¹ Papež FRANČIŠEK, Nagovor Rimski kuriji in božično voščilo, 22. decembra 2014, zadnji odstavek.

² *Ko se pokvari najboljši, postane najslabši*. Z drugimi besedami: če se nekaj zelo dobrega pokvari, postane veliko zlo. Človek z veliko darovi bo mogel narediti veliko dobrega. Če pa se sprevrže, bo storil veliko hudega, kakor poprej dobrega.

včasih dogaja nasprotno in sejejo smrt namesto življenja? Zastavljanje tega vprašanja nima nič ikonoklastičnega in ne poskuša škodovati redovniškemu življenju, ampak ga zavarovati pred tveganji, ki ga načenjajo.

Letalske nesreče presunejo s svojo obsežnostjo. Vendar je letalo že dolgo časa neprimerljivo bolj varno prometno sredstvo kakor avto. Napraviti tisoč kilometrov z avtom predstavlja petinštiridesetkrat več smrtnih nevarnosti, kakor če bi jih napravili z letalom, res pa je bilo tristo šestinštirideset mrtvih pri strmoglavljenju letala DC-10 v Ermenonvillu. Čeprav to bolj prizadene duha, ne smemo pozabiti na trinajst tisoč mrtvih na cestah istega leta. In vendar vsi vozijo. Prvo mesto je letalo doseglo z vztrajnostjo: vsaka huda nesreča daje prostor poglobljeni in dragi preiskavi, da bi našli kolikor le mogoče natančen vzrok nesreče. Iz tega moremo izpeljati potrebne ukrepe, da bi se izognili ponovnim nesrečam.

To bi mogli reči tudi za veliko nesreč v redovniškem življenju. Naslednje strani bodo pokazale, da niso nič drugega kakor običajne nesreče življenja v družbi, vendar bolj pretresejo zaradi stanu evangeljskega življenja, ki poudarja protislovje in jim more dati večji obseg. Kakor letalski prevoz je tudi redovniško življenje izreden primer. Redovniki poskušajo iti do skrajnosti darovanja, kar poraja večje tveganje, da presežejo mejo. Od tod nuja po preučevanju nesreč, ki so se zgodile, da bi mogli uveljaviti potrebne prepreke. Ali smo se potrudili preučiti vzroke za neuspehe in stranpota v redovniškem življenju? Literatura je bila glede tega do zdaj zelo skromna, verjetno zato, ker misel, da more redovniško življenje predstavljati tveganja, v glavah ni bila zares navzoča. Pospešeno spraševanje o vprašanju spolnih zlorab je spravilo na površje

vprašanje zlorab v redovniškem življenju. Srečanja francoske samostanske konference glede tega v letih 2016 in 2017 so zagotovo preobrat. O zadevi je odtelej mogoče odprto govoriti. Pričujoče delo bi rado čim bližje življenju v skupnosti prispevalo k analizi in k preprečevanju, ker jasno ugotovljeno tveganje pomeni veliko manj nevarnosti kakor prikrito tveganje. Tragičen primer posledic lahkomiselnosti na tem področju nam bo pomagal razumeti ost.

Ermenonville, 3. marec 1974

Letalo *Turkish Airlines* na poti iz Carigrada v London se zruši v gozdu Ermenonville po postanku v Parizu. Tristo šestinštirideset mrtvih, nobeden ni preživel, najhujša letalska nesreča na francoskih tleh. DC-10 je treščil ob tla s 700 km/h, letalo je v koščkih, potniki neprepoznavni. In vendar bi se strmoglavljenju mogli izogniti.

Vzroka ni bilo težko ugotoviti: med poletom so se odprla podpalubna vrata. Napako so poznali že več let. Zaznali so jo med snovanjem letala. Nesreči, ki so jo inženirji napovedali, so se komaj izognili manj kot leto po vstopu na trg. Odtrgana vrata so hudo poškodovala letalo in samo pilotovo mojstrstvo je omogočilo, da je pristalo brez težav. Ker žrtev ni bilo, izdelovalec ni hotel upoštevati razsežnosti nevarnosti, dosegel je, da ni utrpel običajnih sankcij. Zavzel se je za potrebne ukrepe, vendar le na pol. Naposled je katastrofo povzročila laž: nekdo je v vzdrževalni zvezek letala, ki je padlo v Ermenonville, označil, da so bila opravljena zahtevana popravila, čeprav niso bila. Skrita nevarnost se je pokazala za tragično.

DUHOVNO SPREMLJANJE

Lotiti se moramo še bolečega in težkega vprašanja. Kako je mogoče, da moremo v navdušeni skupnosti, kjer se zdi, da vse koprni po Bogu, kjer vztrajno priznavajo svobodo vsakogar, kjer nenehno govorijo o ljubezni, videti redovnike in redovnice, kako se tako pogrezajo v depresijo, da poskušajo napraviti samomor? To se je zgodilo osebam, ki so pozneje, ko so mogle oditi, kazale, da so bile popolnoma uravnovešene in brez kakršne koli patološkosti. Proti slovj je tako globoko, da je težko ne iskati zadovoljive razlage, toda dejstva so tu, preštevilna, da bi jih mogli tajiti: duhovnost, ki je nameravala biti nosilka življenja in popolne ljubezni, se more pokazati za smrtonosno, človeško in duhovno, včasih se konča s prekinitvijo vezi z Bogom. *Če ne umrem prehitro, bom morda nekoč spet našla življenje z dobrim Bogom ...* Tako se je izrazila bivša redovnica goreče skupnosti, ko je minilo več kot dvajset let, odkar je izstopila iz nje. Danes je našla to življenje. Iskanje resnice o tem, kar je doživela v skupnosti, ji je omogočilo, da se je osvobodila podobe o Bogu, v katero razumljivo ni mogla več verovati.

Seveda ni dveh enakih primerov, vendar moremo nakazati nekaj nevarnih področij. Žena, ki raje ostaja neimenošana, navaja pretresljiv povzetek:

Takrat sem redno spremljala tiste posvečene, ki so bile primorane zapustiti skupnost, najpogosteje zaradi vprašljivega zdravja. Spremljala sem jih pri njihovem iskanju dela. Kontemplativna skupnost, ki sem ji bila blizu, mi jih je poslala petnajst. Najbolj me je pretreslo, da so imele redovnice samomorilske želje. Vendar nobena ni bila depresivna in neuravnovešena. Šlo je za nekaj drugega. Pogledjmo mojo oceno: počutile so se kakor v slepi ulici. Od njih so namreč zahtevali, da se odrečejo vsemu, kar je določalo njihovo osebnost, vsem zanimanjem in talentom. Tako so se naučile pretirano prilagajati, da bi postale popolne, nasmejane in uglajene redovnice, kakor se je pričakovalo, da bi stopile na pot svetosti in preseganja sebe, po čemer so hrepenele. Navodila skupnosti so jim nakazovala pot, medtem ko se je njihova vest bolj nagibala k drugi poti. In bolj ko so se prilagajale, večji so postajali dvomi, boji in slabe podobe o sebi. Postopoma so zabrisovale svojo edinstveno istovetnost Božjega otroka. Z naraščanjem krivde se je z veliko trpljenja znatno povečal tudi občutek, da so obsedene s hudobnim duhom ... Samo smrt bi jih mogla rešiti pred temi mukami. Čemu izstopiti? Njihov pogled na svet je bil tako negativen in svet je v njihovih očeh postajal vedno bolj škodljiv, pokvarjen in tesnoben; njihovo življenje, odmaknjeno od sveta, tako zapleteno. Njihov naravni zanos bi jih pogosto potisnil k že nekakšnemu delovanju, vendar so jim govorili, naj ne poslušajo notranjega glasu, ki ni bil od Boga ... Bile so v dvojni stiski. Samo smrt jih je mogla osvoboditi. Zdelo se je, da so vse zaprte v isti kalup, čeprav so bile njihove osebnosti tako različne ...

In vendar jim je bilo to predstavljeno zelo odkrito kot najpopolnejša pot Božje ljubezni. Ne gre več samo za vprašanje askeze, notranjega življenja. Podobi o sebi in Bogu sta bili prizadeti. Kako naj to razložimo?

Iskanje Kristusovega obličja, Njega, ki je dejal: »Kdor je videl mene, je videl Očeta« (Jn 14,9), preplavlja celotno krščansko življenje in še zlasti zaznamuje tiste, ki so posvetili svoje življenje temu iskanju. Celotno izročilo na tej poti govori o nujnosti voditelja; zadošča navesti svetega Janeza Kasijana, ki je leta preživel ob poslušanju starejših, ki jih je mogel srečati v puščavi.

»Vsi poklici, vse umetnosti, ki jih je izumil človeški duh, se sklicujejo na učitelja, da jih je dobro izuril. Kaj bo torej s to nevidno in skrito disciplino, ki je dostopna samo popolnoma čistemu srcu, pri čemer zmota ne poraja lahko popravljive časne škode, ampak izgubo duše in večno smrt? Ali bi bila to edina veščina, pri kateri je mogoče shajati brez voditelja?

Pomislite: tukaj se ne srečujemo z vidnimi nasprotniki, temveč z nevidnimi sovražniki brez usmiljenja. Gre za boj podnevi in ponoči, za duhovni boj; seveda ne proti enemu ali dvema sovražnikoma, ampak proti brezštevlnim legijam; za boj, katerega izid je strašen, če upoštevamo, kako je nasprotnik zagrizen in kako skrivni so njegovi napadi.

Nikoli si ne bomo preveč prizadevali za hojo po poti starejših niti jim preveč podrejali misli, ki se porajajo v našem srcu, ter prezirali napačno sramežljivost, ki bi jih rada priknila.«¹

To priporočilo vendarle postavlja strahovito vprašanje o sposobnosti voditelja.

DUHOVNO OČETOVSTVO

Samo razveseliti se moremo ob nekakšnem ponovnem odkritju duhovnega očetovstva. Na Zahodu ni nikoli iz-

---

¹ CASSIEN, *Conférences* II, 11.

ginilo, ga je pa rast stikov z izročili krščanskega Vzhoda poživilo. Izročilo puščavskih očetov ga dobro pozna, Barsanuf in Janez iz Gaze sta nam pustila o tem zelo nazorno pričevanje.² Kdor je našel duhovnega očeta, v katerega ima vse zaupanje in s katerim se počuti svobodnega govoriti o vsem, je našel pravi zaklad. Odprtost z dna srca je prelepa izkušnja, vendar je redka, saj zahteva duhovnega očeta oziroma duhovno mater, ki je tudi sam(a) odprt(a) brez pridržka, skrajno zadržanost, popolno spoštovanje svobode tistega, ki se mu/ji zaupa. Poslanstvo tega voditelja bo samo podpora delovanju Svetega Duha v duši, vse svobode ne bo pustil samo duši, ki jo vodi, ampak zlasti Svetemu Duhu, ki ga ne sme zamenjati. Občutljiva naloga, ki jo bo mogel uresničiti samo z veliko ponižnostjo in če bo vnaprej sprejel, da se morejo drugi pokazati za bistrovidnejše, kakor je sam. Menihu bo pomagal poglobljati poslušnost notranjemu glasu, po katerem se mu Bog razodeva. Postopoma se bo naučil leteti s svojimi lastnimi krili.

Vendar je treba obdržati odprte oči, saj to področje zajema tudi lastna tveganja, še posebno neprimernost. Za duhovnega očeta ali duhovno mater naj se ne razglašča, kdor to želi biti. Na splošno tisti, ki vztraja pri svojem ponujanju, zasluži vsaj previdnost. Sveta Ivana Šantalska je to grenko občutila.

Ptica v kletki

Poglejmo, kako jo je zaprl v kletko njen prvi voditelj.

»Takrat je bil 'neki dober redovnik' [zgodba k sreči ne ve za njegovo ime] zelo uspešen pri vodenju pobožnih ljudi.

² BARSANUPHE ET JEAN DE GAZA, *Correspondance*, t. I, Pariz, Éd. du Cerf, coll. »Sources chrétiennes«, 1997, in t. II, 1998.

Pravijo, da ga je Ivana srečala po naključju, ko je šla nekega dne molit v Notre-Dame-d'Étang, v svetišče, nedaleč od Dijona. Takoj se je odločila, da se prepusti njegovemu vodenju. Dobro se je zavedala, da to ni voditelj iz videnja; toda ker je bila tedaj vsa zbegana, je privolila: 'Kakor ponižna ovčica, v veri, da je taka Božja volja, se je pustila zvezati temu pastirju, ki jo je priklenil na svoje vodenje s štirimi obljubami: prvo, da ga bo ubogala; drugo, da ga ne bo nikoli zamenjala; tretjo, da bo zvesto obdržala kot skrivnost tisto, o čemer ji bo govoril; četrto, da bo delila svojo notranjost samo z njim.' In dve leti je bilo tako. Velikodušna Ivana se je trudila ustreči vsem molitvam, postom, metodam, navadam itd., ki jih ji je nalagal neprevidni pastir. Človek misli, da sanja ...³

Pomen teh zahtev je popolnoma jasen: redovnik hoče izključno in stalno pravico nad dušo te žene, s čimer docela kaže primer značilnega odklona pri duhovnem vodenju: moč. In silo ukazovalne oblasti, ki jo je zavzel do svete Ivane Šantalske, velja razložiti.

Vemo, da je Ivana leta 1602 v veliki duhovni potrnosti nenehno prosila Boga za voditelja in Bog ji je odgovoril z videnjem: ne da bi takrat vedela, za koga gre, je videla svetega Frančiška Saleškega, natanko tako, kakor ga je prepoznala dve leti pozneje v Dijonu. Tudi on je imel videnje mlade vdove, ki je prav tako ni poznal. Ko ga je na petek po pepelnici leta 1604 videla na prižnici v Dijonu, ga je takoj prepoznala in on njo prav tako. Večkrat je šel obedovat k njenemu očetu, ona pa je »koprnela od želje«, da bi mu razgrnila svoje notranje bolečine, vendar ni mogla, bila je zavezana s štirimi obljubami svojemu voditelju. Mati de Chaugy piše, da ji je na veliko sredo »naš Gospod poslal

³ A. RAVIER, *Petite vie de Jeanne de Chantal*, Pariz, DDB, 1992, str. 39. Preostala pripoved je povzetek iste knjige.

tako silen napad skušnjave, da je bila ob odsotnosti svojega spremljevalca primorana poiskati nekaj miru pri našem blaženem očetu«. Zaradi svoje obljube ni upala govoriti odkrito. Pozneje je prestajala tako strašno krizo pomislekov, da jo je prisilila v zavetje njenega spovednika p. de Villarsa. Popolnoma jo je pomiril. Ivana pripoveduje, da »se ji je zdelo, kakor da se ji je gora odvalila od srca«. Redovnik, ki ga je naivno obveščala, se je uprl in Ivano spet spravil v dvome. Šel je tako daleč, da je zahteval, naj obnovi dano obljubo, da ga bo ubogala. Potrebna so bila prigovarjanja p. Villarsa, ki ji je jasno povedal, da se upira Svetemu Duhu, če se ne reši vodenja tega redovnika, nato pa še pojasnilo svetega Frančiška Saleškega, da so štiri obljube, ki jih ji je naložil njen prvi voditelj, »namenjene samo rušenju miru v vesti«. Končno se je počutila osvobojeno. Pozneje je dejala: »Moj Bog, kako srečna sem bila tisti dan! Zdelo se mi je, da je moja duša spremenila obličje in prišla iz notranjega suženjstva, v katerem so me zadrževali nasveti mojega prvotnega voditelja.«

Notranje ujetništvo: izraz je močan, ampak stvaren. Duhovno očetovstvo, ki bi moralo biti šola notranje svobode, more postati suženjstvo, kadar se hoče uveljaviti izključujoče. To je nevaren odklon, ker pomeni zavzemanje mesta Boga, edinega Gospodarja duš.

Znamenja odklona so v primeru Ivaninega voditelja očitna, saj jo hoče za vedno izključujoče navezati nase, ne da bi mogel poseči kdo drug. Za to uporablja premočrtnost njene duše, ki jo izkrivlja, da bi iz nje napravil orodje sužnosti. Ivana je zvezana s svojo lastno premočrtnostjo prek krivde. Če se obrne na koga drugega, se bo počutila krivo v nezvestobi do Boga, kajti njena obljuba jo veže na Boga – tako misli. Bolj ko je duša čista in pravična, bolj je past

zahrbtna. Želja po izključnem vplivu razločno odraža željo po posedovanju.

Osvoboditev iz te sužnosti ne prihaja iz novega izključnega vpliva, kajti Božja previdnost se ni poslužila samo svetega Frančiška Saleškega. P. Villars je imel osvobajajočo besedo. Ivana ni šla z ene verige na drugo in sveti Frančišek Saleški bo zelo pozoren, da se izogne njenemu povratku v še eno ujetništvo, četudi bi bilo pozlačeno. Dolgotrajna ločenost zaradi njenih potovanj, včasih tudi več let, je vplivala na njuno povezanost. Sveti Frančišek Saleški ni izgubil izpred oči cilja, da jo pripelje do Boga samega, in med duhovnimi vajami na binkošti 1616, ki so zaznamovale preobrat v Ivaninem življenju, ji bo pisal: »Ne mislite na prijateljstvo niti na edinost, ki jo je Bog ustvaril med nama.« Odgovorila mu je: »Moj Bog, moj pravi Oče, kako globoko je zarezala britev!«⁴

Ida Friederike Görres lepo pove, kaj se je zgodilo tistega dne:

»Vsi veliki duhovni voditelji vesti so vedeli, da mora duhovnik pomagati duši, da postane svobodna in neodvisna – svobodna tudi od njega. On samo spremlja; blago, vendar strogo mora odtrgati od nje potrebo, da izroča svojo svobodo, ki se obeša nanj, in ga noče pustiti. V tem boju mu pripada tudi naloga, da ponudi ženi pomoč proti ženski naravi in pogosto proti njemu samemu.«⁵

V primeru svete Ivane Šantalske zlo še ni bilo strašno, ker njen voditelj v ničemer ni skrbel za njeno notranjost.

⁴ A. RAVIER, *Jeanne-Françoise Frémyot de Chantal, sa race et sa grâce*, Pariz, Ateliers Henry Labat, 1983, str. 114.

⁵ I.-F. GÖRRES, *Sur le célibat des prêtres*, Pariz, Éd. du Cerf, 1963, str. 96. Navedek je v drugem delu: *Considérations sur la rencontre du prêtre avec la femme*.

KAZALO

Spremna beseda	7
Predgovor	11
Uvodna beseda	13
1 NAVDUŠENA LJUBEZEN	
Med modrostjo in norostjo	23
Pojdi do konca	23
Poznanje meje in tveganja	26
Redovno življenje ima nekaj skrajnega	27
Onstran meje, odklon	28
Sektaški odkloni	29
Sekte in redovne skupnosti	29
Kratek opis pojava gospodovalnosti	31
Sinteza Isabelle Chartier-Siben	32
<i>Kreposti, prevrnjene s svojega pravega pomena .....</i>	<i>32</i>
<i>Varljive obveznosti .....</i>	<i>34</i>
<i>Predpisana zmedenost .....</i>	<i>34</i>
Sinteza sestre Chantal-Marie Sorlin	35
Čebula	36
Živ primer	36
Krščanski sistemi zlorab	40
Potrebnost modrosti	41
Povezanost kreposti	42
Obzirnost	44

2	PRIPRAVA SEKTAŠKEGA ODKLONA	45
	Privlačen ustanovitelj	45
	Skupinska dinamika in tekmovanje	48
	Žrtev in sokrivec	49
	Istovetno nasledstvo	51
	Kultura laži	53
	Stožer	55
	Odnos do informacije	57
	Posledice takšnega ozračja	60
3	KARIZMA IN USTANOVA.....	63
	Riba smrdi pri glavi	63
	Potrebnost institucije	64
	Rodovitna napetost med institucijo in karizmo	66
	Stvarnost in čustvenost.....	69
4	SKUPNO ŽIVLJENJE	71
	Služba oblasti	72
	Oblast in pokorščina, ki izhajata iz učlovečenja	74
	Tisti, ki je pokoren, je za predstojnika Kristusov namestnik.....	77
	Zgled svete Družine	78
	Piramidalna zgradba	80
	Prepoved izmenjav med člani	81
	Nadziranje misli.....	83
	Napuh in osamitev	84
	Enoumje.....	86
	Kultura izjeme	87
	Past institucionalizacije karizme	91
	Kult edinosti.....	94
	Edinost: enoličnost ali harmonija?.....	94
	Tiranija edinosti.....	97

Zaobljuba edinosti ali zaobljuba zaupanja.....	99
Prepoved vsake kritike.....	102
Edinost, krhka lepota	103
Zgled, zaupanje in občestvo	104
5 RAZMERJE DO ZUNANJEGA SVETA	107
Ločitev od sveta	107
Merila zdrave ločenosti.....	109
Tajnost.....	110
Branje pošte	111
Videz pred svetom	112
Meje, postavljene zunanjemu spovedniku	113
6 POKORŠČINA, ŠE ZLASTI NJENA TRETJA RAVEN.....	117
Pokorščina, temeljni kamen redovnega življenja	117
Sveti Benedikt.....	117
Bog, pravilo in opat	118
Vloga zgleada	121
Posvetovanje.....	122
Vzajemna pokorščina	122
Sveti Bruno.....	123
Meje pokorščine.....	124
Ali moremo govoriti o slepi pokorščini?.....	127
Dejanje človeka in človeško dejanje.....	130
Predstojnikova volja ni Božja volja	130
Tretja raven pokorščine podreditev presoje.....	136
Premišljevanje o Božji previdnosti	139
Kadar človek prestopi meje pokorščine	144
Kadar je zlo razločno	144
Kadar zlo ni nedvomno	145
Kadar je prizadeto načelo presojanja.....	146
<i>Ali se moremo odpovedati svoji razumnosti?.....</i>	<i>149</i>

<i>Obrazec svetega Janeza Klimaka</i>	150
Pokorščina Cerкви.....	151
Kraljevska pot pokorščine	155
7 ASKEZA IN ODPOVEDOVANJE	159
Tveganja duhovnosti, prignane do skrajnosti.....	159
Vzemite jih sedemkrat več	160
Tradicionalno še ne zadošča	161
Askeza in telesna pokora.....	164
Ravnotežje.....	166
Ponižnost.....	168
Žrtvovanje	175
Skušnja z videzom dobrega.....	176
Odpovedovanje ni nikoli na prvem mestu	178
Duhovnost namestništva.....	182
8 DUHOVNO SPREMLJANJE	187
Duhovno očetovstvo	189
Ptica v kletki	190
Svoboda in prisila pri spremljanju.....	194
Tveganje uvažanja	196
Starec.....	198
Resnični in lažnivi starec	199
Vloga opata ali priorja	202
Presojanje in spremljanje	204
Sprejem	204
Težave na poti.....	205
Idealizem in nepoznavanje človeškega	206
Milost ne uniči narave	213
Izvir v puščavi	214
Odkritosrčnost.....	219
Njena nujnost	219

Ali smemo spodbujati odkritosrčnost?.....	220
Prosojnost ali nadzor?.....	222
Prelom molčečnosti.....	223
Posebni vidiki ženskih skupnosti.....	224
9 DUHOVNA ZLORABA	227
Razčlemba področja.....	228
Prva os: prevzem oblasti nad vestjo	229
<i>Nihče nima oblasti nad vestjo .....</i>	<i>230</i>
<i>Sodelovanje spremljanca.....</i>	<i>234</i>
Druga os: zahteva po popolni izročitvi	235
Tretja os: duhovni nauk.....	237
Natančnejše poimenovanje zla	238
Popačena podoba Boga.....	239
Potrebni previdnostni ukrepi	241
Zagotavljanje svobode:	
Kanon 630 Zakonika cerkvenega prava iz leta 1983.....	242
Ustrezno spremljanje	244
Skušnjave voditelja duše.....	246
<i>Učinkovitost .....</i>	<i>246</i>
<i>Voditelj prerok .....</i>	<i>247</i>
Posebno mesto učitelja novincev	249
Bog, izvir naše svobode.....	251
10 SPOLNE ZLORABE	255
Nevarna ravnanja	256
Zloraba moči ali zloraba zaupanja?.....	256
Zaupanje oslabi kritičnega duha.....	257
Duhovna upravičevanja	259
Postopno približevanje	260
Neupravičeno povečevanje pokorščine.....	261
Kar je nemogoče, ne obstaja	262

Vzbujanje krivde	263
Gospodovalnost	265
V osebnem razmerju	265
V skupnosti	266
Nenavadna podobnost	268
Istospolne zlorabe v redovniškem življenju	273
11 ŽRTVE	277
Postavimo v središče žrtve iz preteklosti, sedanjosti in prihodnosti	277
Verjeti žrtvam	283
Dolgotrajna kalvarija žrtev	287
Sočutno srce do žrtev	291
Čistost, pravičnost in usmiljenje	293
12 PRVINE ZA PONOVRNO POSTAVITEV NA NOGE IN PREVENTIVO.....	297
Jasen pogled.....	297
Kako se izviti iz te ujetosti?	300
Osvobodimo besedo	303
V službi resnice	305
Majhne laži	305
Okoliščine	306
Laž more prikriti drugo laž.....	307
Opravičevanje laži	308
Laž uniči razmerje, ker uničuje zaupanje	310
Pričevalci Boga.....	311
Imunski sistem	312
Pravilo ustanove in pravo Cerkve	313
Kanonične in apostolske vizitacije	315
Zunanji pogled.....	317
Na mejah redovniškega življenja.....	318